

Plannen kadeversterking desastreus

Dat was schrikken, op de terugweg van een gesprek met het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Rien Leemans en ik waren namens het bestuur van Spaar het Gein ingegaan op een uitnodiging van de dijkgraaf, de heer De Bondt, en het bestuurslid de heer Van Blaaderen om te komen praten over hun plan voor de kadeversterking in het Gein. Uit de voorlichtingsavonden van vorig jaar en eerdere gesprekken wisten we natuurlijk al dat het plan voor de kadeversterking er flink zou gaan inhakken. Maar toch! Als je dan aan het einde van het gesprek een dikke stapel rapporten meekrijgt en uit nieuwsgierigheid nog vóór thuiskomst het deelrapport 'Boomtechnisch onderzoek' doorbladert en je oog laat vallen op een zin, waarin staat dat er van de 2411 bomen tussen de Velterslaan en Driemond 410 kunnen worden gehandhaafd, dan is het even snel rekenen en vooral ...schrikken.

In deze nieuwsbrief

<i>pagina 4</i>	<i>Bestemmingsplan buitengebied</i>	<i>pagina 8</i>	<i>Drie provincies: één groen hart</i>
<i>pagina 5</i>	<i>Gecombineerde aanleg aardgas en riolering van de baan</i>	<i>pagina 9</i>	<i>Rugstreeppadden langs het Gein</i>
<i>pagina 5</i>	<i>Oeverland eindelijk weer in oude staat hersteld</i>	<i>pagina 11</i>	<i>Geen A6-A9. Laatste twijfel weg</i>
<i>pagina 6</i>	<i>Stadsboerderij</i>	<i>pagina 11</i>	<i>Moment aan het Gein</i>
<i>pagina 6</i>	<i>Groene Hart Nieuws: Stadskinderen de boer op</i>	<i>pagina 12</i>	<i>Rondjes in het Groene Hart</i>
<i>pagina 7</i>	<i>Een kijkje bij boerderij "Hartstocht"</i>	<i>pagina 12</i>	<i>(On) Gein</i>

De SHG Nieuwsbrief verschijnt ook elektronisch. Kijk op: www.spaarhetgein.nl

Misschien was de schrik en de verontwaardiging des te groter, omdat we al lange tijd weinig hadden gehoord van het Hoogheemraadschap en Waternet, de uitvoerende dienst van het Hoogheemraadschap. Begin 2006, anderhalf jaar geleden, ontvingen we de eerste informatie over de kadeversterking. In april 2006 hebben twee ingenieurs van Waternet op onze jaarvergadering en op een bijeenkomst in Weesp uitgelegd wat er aan de hand is. Hoewel Waternet al lange tijd bezig was met onderzoek naar de kadeversterking en ons al meermalen had beloofd dat we geïnformeerd zouden worden, bleef het stil. Pas nadat we in een brief hadden aangekondigd dat we een beroep wilden doen op de Wet Openbaarheid Bestuur, mochten we ons verheugen in een uitnodiging.

In het gesprek bleek dat het bestuur van het Hoogheemraadschap zich wel degelijk bewust toonde van de grote landschappelijke en cultuurhistorische betekenis van het Gein. Men had de oorspronkelijke planning verlaten en min of meer een bezinningsperiode ingelast om te bezien hoe de kadeversterking in dit waardevolle gebied aangepakt zou moeten worden. De rapporten die we meekregen waren voor een deel al verouderd, zo werd ons meegedeeld. Welk deel verouderd is en welk deel nog wel geldt, dat is overigens niet duidelijk. Maar toen we de rapporten begonnen te lezen, bleek weinig over te blijven van de mooie woorden over de waarden van het Gein.

Technische onderbouwing ontbreekt

Er zijn rapporten opgesteld over de projectaanpak, de communicatie met belanghebbenden, de beoordeling van de kruinhoogte van de dijk, de reconstructie van de dijken, archeologie, landschap en cultuurhistorie, de natuurwaarden en – last but not least – de bomen.

Veel informatie, maar informatie die vele, vele vragen oproept over het waarom en hoe van de kadeversterking.

Een greep uit onze vragen en kritiekpunten. De hoogte van de dijken is afhankelijk van de zgn. veiligheidsklasse. Een dijk komt in een hogere veiligheidsklasse als het achterland een grotere economische waarde vertegenwoordigt en er meer schade zou optreden bij een calamiteit. Achter Gein Noord ligt Amsterdam Zuidoost, een grondgebied met grote economische waarde, dat lager ligt dan het Gein en dus bij een calamiteit onder water zou kunnen lopen.

Op zichzelf een logische redenering, maar vervolgens blijkt dat aan Gein Noord en Gein Zuid dezelfde ontwerpkuinhoogtes worden gehanteerd, en wel op een niveau dat het meest lijkt op de hoogste klasse. Hoe men vanuit de risico-inschatting redeneert naar een vereiste kruinhoogte blijft in nevelen gehuld. Dan wordt er verder vanuit gegaan dat de dijken per jaar 1 cm zakken. Dat er in onze streken een zekere zakking of zetting optreedt is op zichzelf juist, maar uit meetgegevens in de

rapporten over de laatste 10 jaar blijkt dit in het geheel niet, laat staan 1 cm per jaar. Omdat de kadeversterking een forse investering is en over een lange periode moet worden afgeschreven, gaat men uit van een ingreep die 30 jaar meekan. Dus een kruinhoogte van 30 cm boven de nu veilige norm. Bovendien worden nog enkele factoren meegerekend, waardoor nog eens 40 cm extra hoogte nodig zou zijn.

Dat gaat allemaal over de hoogte. Calamiteiten als overstromingen kunnen echter ook ontstaan door een doorbraak of verschuiving van de dijk. Dat was zoals bekend in de zomer van 2003 het geval in Wilnis. Alleen veendijken zijn gevoelig voor verschuiving. In het Gein hebben we echter te maken met kleidijken. Hoewel men in veel van de rapporten aanneemt dat de stabiliteit van de dijken onvoldoende is en reconstructie, verzwaring en verbreding nodig is, blijkt uit geen enkel ons bekende meting dat dat het geval is.

Als bestuur van Spaar het Gein vinden wij dat de veiligheid niet in het geding mag komen. In de vorige nieuwsbrief hebben we al geschreven: 'wat moet, dat moet'. Maar we willen ook dat alles uit de kast wordt gehaald om het Gein zo veel mogelijk te sparen. De Algemene Ledenvergadering steunt deze stellingname voluit. Wij zijn nog lang niet overtuigd dat de technische maatvoering die Waternet in zijn rapporten hanteert werkelijk nodig is. Als het minder ingrijpend kan, dan moet het minder ingrijpend. Want hoe ingrijpender de operatie, hoe groter de gevolgen voor het Gein.

Bomen

De gevolgen van de versterking, als die wordt uitgevoerd zoals in deze rapporten beschreven, zijn desastreus.

Dat geldt in de eerste plaats voor de beplanting, de bomen. De cijfers die ik in het begin van dit artikel noemde liegen er niet om. Tot nu toe beschikken wij alleen nog over het boomtechnisch onderzoek in het gedeelte tussen de Velterslaan en Driemond. Daar staan veel bomen; op het dijklichaam langs de weg, onder aan de dijk, in oeverlandjes, op erven en in tuinen. Ze zijn allemaal in kaart gebracht. 2411 stuks. Zegge en schrijf: vierentwintighonderd en elf. Daarvan moeten er 2001 weg. Tweeduizend en een. Misschien lukt het om een aantal van die bomen te behouden, want Waternet overweegt om 537 bomen (vijfhonderdzevenendertig) te verplanten.

Natuurlijk, niet elke boom is even waardevol. Het kan gaan om jonge aanplant van knotwilg, maar ook om bijna 200 jaar oude knotessen. We moeten onderkennen dat er rijen oudere populieren zijn die een zeker risico voor de veiligheid vormen. Maar er staan ook honderden beeldbepalende bomen. Hoe genuanceerd we ook naar de cijfers en kaarten kij-

ken, als werkelijkheid wordt wat hier beschreven is, kunnen we zonder overdrijving spreken van een kaalslag. En ook hier geldt weer: waarom? Geen onderbouwing. Men gaat uit, zo lijkt het, van een forse dijkverhoging en verbreding en stelt gewoon dat de bomen weg moeten.

We weten bovendien dat Waternet het liefst geen nieuwe aanplant op de dijken terug wil zien. Dit wordt in het bomenrapport bevestigd. De kaalslag dreigt dus geen tijdelijke ramp te worden, maar een blijvende. Een boomloos Gein!

Niet bij bomen alleen

De gevolgen beperken zich overigens niet tot de kaalslag. Zorgelijk is ook dat het Hoogheemraadschap en Waternet de opgehoogde kaden willen aanleggen met veel flauwere taluds dan nu. Het karakter van het Gein wordt in hoge mate bepaald door de ligging van de smalle dijkjes boven het maaiveld in de polders en door de steile taluds. Daardoor wordt het kleinschalige karakter visueel versterkt, daaraan ontleent het Gein veel van zijn aantrekkelijkheid. In de plannen wordt – opnieuw zonder toelichting of onderbouwing – uitgegaan van flauwe taluds. Het geasfalteerde gedeelte blijft even breed. De teen van de dijk aan de binnenkant komt verder in de polder te liggen. Op veel plaatsen zal de bermsloot gedempt moeten worden, moeten de boeren land afstaan en worden tuinen verkleind, als het plan wordt uitgevoerd zoals beschreven.

Hoe de gevolgen van de ingreep bij woonhuizen dicht aan de weg moet worden opgelost is nog volstrekt onduidelijk. Om nog maar te zwijgen over de circa 20 woningen in het Gein, die aan de buitenkant van de dijken, in voormalige oeverlanden zijn gebouwd. Hoe kunnen de bewoners van die huizen straks de voordeur uit? Wat gebeurt er, als de zetting geleidelijk doorgaat, met de wateroverlast in hun tuinen en misschien zelfs binnenshuis?

Een van de rapporten betreft een vrij uitgebreide natuurinventarisatie. Planten, broedvogels, zoogdieren, vleermuizen, amphibieën en bepaalde insectengroepen zijn geïnventariseerd. Daaronder komen diverse soorten voor die volkomen afhankelijk zijn van de bomen, vooral van oude bomen, zoals bijv. vleermuizen. Een aantal van die soorten is wettelijk beschermd volgens de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet.

Actie

Het zal u duidelijk zijn dat Spaar het Gein dit alles niet onverkort zal laten gebeuren. Wij hebben al bij de provincie Utrecht beroep aangetekend tegen de zgn. 'legger', een kaderstellend technisch document van het Hoogheemraadschap. Met succes, want provincie en Hoogheemraadschap hebben moeten erkennen dat dat document, anders dan aanvankelijk beweerd werd, geen hogere dijken voorschrijft.

Wij gaan opnieuw in gesprek met het Hoogheemraadschap en Waternet, zullen de gaten en fouten in de rapporten aan de kaak stellen en de instanties uitdagen om met betere plannen te komen, met meer respect voor de waarden van het Gein, met betere onderbouwingen. We zullen hen uitdagen om met alternatieven te komen. Zo kan het gebruik van damwanden bijv. interessant zijn om de schade te verminderen. Er zijn nog meer alternatieven denkbaar.

Wij rekenen op de steun van allen wie het Gein lief is, gemeenteraadsleden, gemeentebestuur en vele andere instanties. We willen graag ervaringen uitwisselen met de betrokkenen bij de kadeversterking elders in de omgeving, zoals bijv. langs de Waver / Botsholstedijk en de Winkel.

Het zal toch niet zo zijn dat het Gein, met veel kosten en moeite gespaard voor doorsnijding door de spoorlijn en de A6-A9, straks zijn ziel verliest door dit ongenueanceerde, ondoorzichtige en onverantwoorde plan voor de versterking van onze eeuwenoude dijken?

Tjebbe de Boer

Bestemmingsplan buitengebied opnieuw op agenda

Het Geingebied moet het doen met bestemmingsplanvoorschriften uit de jaren '70. Twee gemeentelijke pogingen (in 1993/1994 en 1997/1998) om te komen tot een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied zijn gstrand, door gebrek aan financiën en ambtelijke capaciteit. Beide keren had Spaar het Gein zich intensief met de planvorming bemoeid. Op www.spaarhetgein.nl kunt u de uitvoerige inspraakreactie op het toen voorliggende ontwerp er nog eens op nazien.

Het bureau dat de gemeente bij de nieuwe poging begeleidt, heeft laten weten dat "samenwerking met de betrokken partijen centraal staat". Dat klinkt positief. Spaar het Gein zal ook deze keer graag een

bijdrage leveren aan de vorming van een verstandig plan. Het Gein is een breed bezit. Dat weerspiegelt zich niet alleen in aantal en samenstelling van het ledenbestand van de vereniging, maar ook in de statuten van de vereniging. Daarin wordt onderkend dat het Geingebied niet is gediend met een 'enge' behartiging van de belangen van de daar gevestigde ondernemers, noch van die van de bewoners, noch van die van natuurliefhebbers of andere recreanten/bezoekers. Het Gein is gediend met een afgewogen aanpak.

Rien Leemans

Oeverland eindelijk weer in oude staat hersteld

Aan een jarenlang getrek aan de provincie Utrecht is deze zomer een eind gekomen. In juli deed het provinciebestuur wat het al in 1995 had behoren te doen: 80 m3 bouwsel en rotzooi zijn verwijderd van het oeverland tegenover Gein Noord 24, omdat de gebruikers van het oeverland - de bewoners van de daar illegaal neergelegde woonboot, die vorig jaar al was verwijderd - dat weigerden te doen. Om de

provincie in beweging te krijgen, moest Spaar het Gein naar de bestuursrechter, die de vereniging in het gelijk stelde. Daarna hebben de bewoners diverse keren getracht een ontheffing van het provinciale ligverbod af te dwingen, maar vergeefs. Het oeverland ligt er inmiddels al weer prachtig bij.

Rien Leemans

Het oeverland ligt er inmiddels weer prachtig bij.

Gecombineerde aanleg aardgas en riolering van de baan

De gemeente is verplicht riolering aan te (laten) leggen, ook in het Geingebied. Wat lijkt er logischer dan de daarvoor benodigde graafwerkzaamheden ook te benutten om het Gein te voorzien van aardgas? Vanuit de bevolking is daar de afgelopen jaren herhaaldelijk om gevraagd. Spaar het Gein steunde die verzoeken. Bij een gecombineerde aanleg zijn diverse partijen betrokken, die niet allemaal dezelfde belangen hebben. Eneco, dat het aardgasnet zou moeten aanleggen, doet dat alleen op eigen condities en die kosten veel geld. Eneco is niet verplicht om een aardgasnet te realiseren en de gemeente is dat (anders dan bij riolering) ook niet. Er valt dus niets af te dwingen. De in de pogingen gestoken energie is vergeefs gebleken. Dat is jammer voor de Geinbewoners en voor degenen die zich de afgelopen jaren hebben ingespannen om de gemeente zo-

ver te krijgen dat zij haar invloed zou aanwenden ten behoeve van de eigen bewoners. Maar ook is het jammer voor het Geinlandschap, dat voorlopig dus nog niet gevrijwaard is van bovengrondse gastanks.

Rien Leemans

Stadsboerderij

Samen met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselzekerheid (LNV) heeft de Universiteit Wageningen (WUR) een plan ontwikkeld voor 'Stadslandbouw'. Het woord wijst op zich al naar 'landbouw' bij of in 'de stad'. Stadslandbouw moet de stad en het platteland bij elkaar brengen. Een stadsboerderij biedt mogelijkheden voor recreatie dicht bij huis, kinderen en hun ouders kunnen zien waar de melk nou echt vandaan komt en hoe verschillende gewassen groeien. De boeren op hun beurt kunnen nieuwe of extra inkomsten verdienen uit landschapsbeheer en directe verkoop van verse streekproducten, als het even kan met eco-keur. Ook kan de stadslandbouw –en boerderij voorzien in dringende stedelijke behoeften als kinderopvang en goedkoper stadsgroen. Op de site van de Universiteit, www.wur.nl, kunt u een paar cases zien uit Almere (!), Culemborg, Eindhoven en Meppel. Wat er op een Stadsboerderij te zien is? De Stadsboerderij van Almere stelt zich voor: in 1993 namen enkele burgers het initiatief om een stadslandgoed 'de Kempphaan' in te richten en al gauw volgde ook een stadsboerderij met als doel (i) het beheren van de groene ruimten tussen de stadsde-

len middels biologische landbouw (ii) aanbieden van educatie en recreatie (iii) uitvoeren van agrarisch natuurbeheer. In totaal 100 ha biologische akkerbouw en 500 ha natuurgebied waar zoogkoeien grazen. De uitbreiding van Almere moet om dit gebied heen groeien, waardoor het stadshart groen blijft. Kijk voor meer informatie op: www.waardewerken.nl

AK

Stadsboerderij Almere tijdens het oogstfeest.

Stadskinderen de boer op

Zo zou de kop van het artikel jaren geleden waarschijnlijk geluid hebben, na het lezen over het initiatief om 7500 stage-plekken te realiseren op het

Reem en Daan den Hartog bij de melktap van hun boerderij.

platteland. Een groot aantal organisaties Landshapsbeheer Nederland, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Geldersch Landschap, IVN, LTO, Platform Biologica en het Nederland Agrarisch Jongeren Kontakt sloten een overeenkomst met de Minister van VROM en die van Onderwijs, om jongeren in contact te laten komen met de landbouw en natuur middels stageplaatsen. De minister benadrukte het belang van het kleiner worden van het gat tussen stad en platteland: kinderen weten nauwelijks nog waar de melk vandaan komt of sterker nog ze denken zelfs dat de bruine koe chocolademelk produceert. Ook biedt het de gelegenheid om te zien dat de boerderij een echt bedrijf is met veel moderne technologie. Omgekeerd weten plattelandskinderen vaak niet hoe het er in de stad aan toe gaat. Bovendien vindt de minister het noodzakelijk dat kinderen kennis maken met de natuur met het oog op de klimaatveranderingen. Ze hoopt dat menig scholier na de stage vrijwilliger wordt bij een van de natuurbeschermingsorganisaties.

AK/Spits

Een kijkje bij boerderij Hartstocht

Sinds 1936 wordt er op “Oost-Gein” ‘geboerd’ door de familie den Hartog. Eerst door het gezin met opa Gijbert, daarna de broers Rijk en Klaas en kinderen, toen door de gezinnen van Henk en Kors en thans door het gezin Henk(47), Wilma(43), Tim(16), Evita (14), Remy(8) en Daniel (7) den Hartog. De vierde generatie in aantocht dus !(?)

Het bedrijf heeft van oudsher altijd meerdere agrarische takken van sport beoefend (koeien, varkens, schapen en akkerbouw in de oorlogsjaren). “Want”, zo zegt onze opa Klaas nu nog altijd, “als het met de ene tak wat minder gaat, gaat het met de andere tak weer goed”. Deze familietraditie is ook weer aan ons doorgegeven. Ook de gedachte van een duurzame kringloop heeft ertoe geleid dat ons bedrijf, met als hoofdtak de biologische melkveehouderij met blaarkopkoeien, er een aantal neventakken bij heeft. Dit zijn onder andere: een Composteerinrichting (dit draait op beheershooi, dat voornamelijk wordt aangevoerd uit de parken uit de omgeving van het bedrijf en terreinen van Natuurmonumenten, welke vermengd wordt met drijfmest van de koeien, waardoor aldus als eindproduct een goede compost ontstaat dat gestrooid wordt over ons land en het land van de natuurorganisaties), Agrarisch Natuurbeheer via de agrarische natuur- en landschapsvereniging Vechtvallei, een stukje verhuur van oude bedrijfsgebouwen, Waterberging i.s.m. het Waterschap en ‘Verbrede

Landbouwactiviteiten’ (educatielessen, melk-drive en vleesverkoop, vergaderen op de boerderij, adopteer een koe).

We staan hier eigenlijk nooit stil, dus daarom zijn er ook verdere plannen om het bedrijf te verduurzamen, zoals met windenergie. Ook zijn we bezig met het opzetten van een viskwekerij voor warmwatervissen zoals Tilapia en Meerval. Deze kwekerij moet een gesloten en duurzaam systeem zijn. Er wordt samengewerkt met het Wellant College om studenten de vaardigheden van het viskweken aan te leren. De witte waterbassins die voor dit doel nu in het land liggen krijgen overigens een ander plekje! Tenslotte zijn er plannen voor een plattelandscentrum, waar de stedeling kennis op kan doen over het platteland, landbouw, natuurbeheer, waterbeheer etc. Diverse partijen (waaronder Spaar het Gein, het Waterschap, LTO en Vechtvallei, NM etc.) die een rol spelen in het beheer, behoud en ontwikkeling van het platteland zijn benaderd om te participeren in de opzet van dit centrum. Immers er is bij grote groepen burgers een verlangen naar

'herworteling' op het platteland Wij ervaren dit verlangen zeer regelmatig sinds ons bedrijf toegankelijker is geworden door onze verbrede landbouwactiviteiten. Het enthousiasme als we mensen meenemen het land in om koeien te halen, weidevogels te beluisteren of de koeien in de stal te bekijken, is zo groot dat dit ook voor ons als boer aantekelijk werkt, inspireert en energie geeft. We zijn de weg ingeslagen in de richting van een nieuw type boer; de maatschappelijke ondernemer die de economie samen met zijn collega-boeren (Anna Ha-

en!) versterkt. Er ligt dus een nieuwe kans, die hopelijk ook door de bestuurders als zodanig wordt gezien. Het is tijd voor de Provinciën en Gemeenten om te investeren in de maatschappelijke meerwaarde van het platteland. Want de zorg voor het platteland is bij boeren in goede handen!

*Wilma den Hartog-van van der Wolf
Gein Zuid 26
1391 JE Abcoude
E mail: hartstocht@planet.nl*

Anna Haen

Niet alleen op de boerderij van den Hertog is gezocht naar nieuwe activiteiten naast het normale agrarisch bedrijf. Ook andere agrariërs verbreden de basis van hun bestaan. Vlak bij de Wilhelmina-brug halverwege Gein zuid is een culinaire boerderij geopend: Anna Haen'. Opgezet door Femke Roest, Henno Hak en Andy Verburg in Anna's Hoeve'. Alles draait hier om eerlijke seizoengebonden Nederlandse streekproducten. In het volgende nummer meer aandacht voor dit initiatief.

GJ

Drie provincies: één groen hart

Noord- en Zuid Holland en Utrecht hebben de koppen bij elkaar gestoken en een Uitvoeringsplan voor het Groene Hart (GH) gemaakt dat loopt van nu, 2007, tot 2013. Het programma kwam tot stand i.s.m. Het Groene Hart Pact (ANWB, Milieufederatie Zuid-Holland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LTO-Noord, K.v.K's en de Neprom (project-ontwikkelaar), Het Woerden's Beraad van 59 Groene Hart-gemeenten en het 'Groene Hart, Kloppend Hart' (verband van VVV's, Agrarische Natuurverenigingen, Recron etc).

Het Uitvoeringsprogramma Groene Hart (UGH) schetst -en niet meer dan dat- vier mogelijke richtingen waarin het GH zich zou kunnen ontwikkelen. Dat heeft volgens de samenstellers grote urgentie: de Randsteden in het GH zijn in competitie met dergelijke gebieden elders in de wereld. Het GH ligt daarom voortdurend onder druk: de steden willen uitbreiden, de dorpen willen groeien, de file-rijders zijn voortdurend op zoek naar breder asfalt. Jan Pronk verzuchtte wel eens dat er zoveel plannen lagen dat hij "een extra provincie Zuid Holland nodig had om ze een plek te kunnen geven". Een paar jaar eerder had een Rotterdamse Architectengroep hetzelfde al aangetoond door alle plannen

letterlijk op de kaart te zetten... het Groene Hart was niet meer. Wat doet het UGH daar aan of mee?

Het UGH heeft tien 'icoon-projecten' geselecteerd die als aanjagers en voorbeelden moeten dienen voor andere partijen als spiegel, nadenkertjes, stimulators. Het gaat er niet om ze te kopiëren: er kan flexibel mee worden omgegaan. Er staat dus niet in welke plekken welke bestemmingen krijgen; dat moet volgen uit de gemeentelijke bestemmingsplannen....(en dat is dan meteen het zwakke punt! AK). Hier wat voorbeelden uit die reeks icoon-projecten:

(i) **Ontwikkelen van een 'MERK' het Groene Hart**, dat een stempel gaat drukken op alles wat uit dit gebied komt (ii) **Opzetten recreatief netwerk**: versnipperd netwerk wordt aantrekkelijk aaneen geregen (iii) **Groene Uitweg**: gebied tussen Amsterdam en Bussum openhouden. (iv) **Oude Rijnzone**: loopt dwars door het Groene Hart, maar verommelt ernstig (v) **De Natte As**: vanaf het Lauwersmeer naar de Zeeuwse Delta en bij ons in de buurt door het veengebied met elkaar verbonden.

Een exemplaar van de Uitvoeringsnota is verkrijgbaar bij het Programmabureau, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht, tel 030-258 431

Zal het wat worden met het Groene Hart?

Als je deze hoeveelheid organisaties beziet, dan zou het toch vrijwel onmogelijk moeten zijn om nog iets 'illegals' in het Groene Hart te bouwen. Toch lijkt het tegendeel waar: elke dag verdwijnen er hectares groen voor ambitieuze gemeentebesturen die de wereld afreizen om ook bij hun dorp dat 'geweldige industrie-terrein of kantoren-complex te stichten. Ik ben bang dat ons hetzelfde lot beschoren zal zijn, wanneer we heringedeeld zijn, ons ondertussen op de borst kloppend dat we een Groene Hart gemeente zijn.. We moeten niet blijven afwachten.

AK

Rugstreeppadden langs het Gein

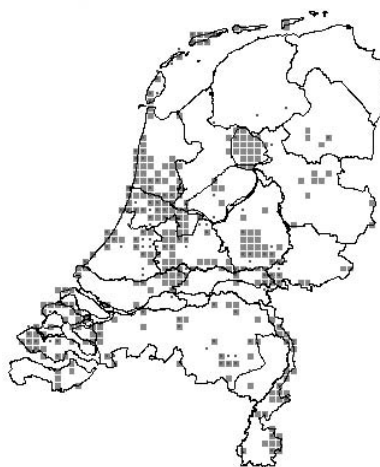
Begin mei 2006 hoorde ik bij thuiskomst in de richting van het spoor / Broekzijdse Polder intensieve koorzang van Rugstreeppadden! De dieren bleken zich te bevinden op het gronddepot langs het spoor, ter hoogte van het nieuwe station. Het aantal was lastig vast te stellen omdat ze slecht te benaderen waren. Ze zaten in een klein plasje met een waterdiepte van enkele centimeters en een kale bodem. In juni trof ik daar ook 10-tallen larven, waarmee was vastgesteld dat er ook voortplanting optrad. Het droge en hete weer in juni-juli zorgde er echter voor dat alle plasjes op het depot uitdroogden, waardoor de larven zijn omgekomen voordat ze zich hadden ontwikkeld tot miniatuurpadjes en het water hadden kunnen verlaten. Omdat de Rugstreeppad een vrij bijzondere amfibieënsoort is, wordt in dit artikel ingegaan op zijn levenswijze, voorkomen en beschermingsstatus.

Uiterlijk, geluid en ecologie

De Rugstreeppad is herkenbaar aan zijn gele rugstreef waaraan hij zijn naam te danken heeft. Hij heeft een horizontale pupilspleet. Het is een middelgrote pad die 7 tot 8 cm groot wordt. Hij is robuust gebouwd met korte ledenmaten en duidelijk aanwezige klieren achter de ogen die parallel aan elkaar lopen. De Rugstreeppad is grijs, bruin of groen gekleurd met donkere (rode en groene) vlekken. Rugstreeppadden zijn vooral 's nachts actief en voedt zich met insecten, spinnen en andere ongewervelde dieren. De Rugstreeppad kan in het wild wel 17 jaar oud worden.

Het typische geluid van de Rugstreeppad is op warme lente- en zomeravonden te horen. Dan laat hij ook zijn rollende gekwaak horen, dat steeds maar één of twee seconden aanhoudt. Als een groepje Rugstrepen roept klinkt een voortdurend rollend geluid (zogenaamde koorzang) dat steeds in toonhoogte varieert. Het geluid draagt wel 200-300 meter.

Voor de voorplanting gebruikt hij ondiepe poelen met zo min mogelijk begroeiing. Rugstrepen zijn erg gevoelig voor predatie door vis, libellenlarven et cetera, vandaar zijn voorkeur voor pioniersituaties (nieuwe natuur) met vaak tijdelijke wateren. Het vrouwtje van de Rugstreeppad zet 1500 tot

Het verspreidingsgebied van de rugstreeppad.

7500 eieren in snoeren af. De snelle opwarming van deze poelen zorgt voor een snelle ontwikkeling van de larven. De eieren komen binnen een week uit, de ontwikkeling verloopt snel en de jonge Rugstreeppadjes verlaten het water begin juni al. De jonge Rugstreeppadden zijn na drie jaar geslachtsrijp. Als de temperatuur te hoog wordt graaft de Rugstreeppad zich in en beschermt zich op deze manier tegen uitdroging. De Rugstreeppad overwintert onder de grond waarbij volwassen dieren zich kunnen ingraven tot wel 120 centimeter diep.

Verspreiding van de Rugstreeppad in Nederland

In Nederland is de Rugstreeppad plaatselijk algemeen in de duinen en in het rivierengebied. Verder komt de soort voor op heidegebieden en zandgronden. In Europa komt de Rugstreeppad vooral in west en centraal Europa voor. Hij heeft een voorkeur voor open gevarieerd habitat waarbij de grond geschikt is om in te graven (met name zand). De Rugstreeppad is een pioniersoort, dat wil zeggen dat hij vaak als één van de eerste soorten in nieuw te vormen natuurgebieden (ook vaak op bouwplaatsen) te vinden is.

(Bron gegevens RAVON)

Voorkomen in Abcoude en langs het Gein

Een collega van me had in 2005 geïnventariseerd langs het Gein, maar nooit Rugstreeppadden gehoord. Ik vond dat vreemd, dus ben ik in 2006 regelmatig ook langs het Gein en de Broekzijdse Polder gefietst, maar zelf vond ik langs het Gein ook niet meer 'Rugstreden'. Wel hoorde ik bij de Delfhinemolen een Veenmol, die een geluid heeft dat lijkt op dat van de Rugstreeppad, maar constanter is in toonhoogte. Onlangs maakte Gay Jannette Walen me attent op twee andere waarnemingen van Rugstreeppadden langs het Gein, namelijk aan Gein-Noord nr 57 en nr 78. Dit voorjaar hoorde ik overigens opnieuw koorzang van Rugstreden op het eerder genoemde gronddepot langs het spoor. Ook elders in Abcoude komen lokaal nog Rugstreeppadden voor. In het verleden had ik al eens een roepend exemplaar gehoord langs de Horn. In 2007 hoorde ik ze ook aan het eind van de Lange Coupure richting het spoor en op de golfbaan aan de noordkant van het Abcoudermeer en de Ho-

De rugstreeppad

lendrecht. Verder schijnen ze voor te komen op het beroemde Landje van Geijssel.

Een bijzondere soort?

In Europa is de Rugstreeppad erg zeldzaam geworden. In Nederland komt hij nog redelijk veel voor, maar gaan de aantallen eveneens achteruit. De Rugstreeppad is dan ook zwaar beschermd middels Europese regelgeving (Habitatrichtlijn) en de Nederlandse Flora- en faunawet. Het betreft een soort waarvoor elke ruimtelijke ingreep vooraf zwaar getoetst dient te worden. Ook voor ingrepen langs het Gein is dit relevant. Dieren mogen niet gedood of verstoord worden en voortplantingsplaatsen mogen niet worden vernield. Ook dient aangetoond te worden wat het openbaar belang is van de ingreep, dat er geen alternatieven zijn en dat de gunstige staat van instandhouding van de Rugstreeppad niet in het geding komt. Kortom, de schrik voor elke ontwikkelaar en andere instanties. Wanneer negatieve gevolgen te verwachten zijn is een ontheffing van de Flora- en Faunawet altijd vereist. Overigens kan vaak wel gemakkelijk compensatie gerealiseerd worden voor verlies van leefgebied, juist omdat het een pioniersoort betreft.

Voor verdere informatie zie onder andere www.ravon.nl/Soorten/Amfibieën/Rugstreeppad. Daar is ook het geluid te beluisteren, zodat u het makkelijk kunt leren herkennen. Mocht u waarnemingen van Rugstreeppadden langs het Gein willen doorgeven, neem dan gerust contact op.

*Jan Beekman
Dotter 7
1391 SK Abcoude
tel. 0294-285622
adajan@xs4all.nl*

De veenmol

Geen A6-A9. Laatste twijfel weg

Op vrijdag 12 oktober heeft het kabinet op voorstel van minister Eurlings (Verkeer en Waterstaat) besloten dat 3,5 miljard euro zal worden uitgegeven om de bestaande wegen tussen Almere, Amsterdam en Schiphol te verbreden. De gemeenten Amsterdam en Almere zijn het volledig eens met dit besluit. In de Tweede Kamer is brede steun voor de minister. Alles wijst er dus op dat met de duidelijke keuze voor dit 'stroomlijnalternatief' definitief een einde is gekomen aan de discussie over de A6-A9 door het Gein.

Mochten we afgelopen maanden nog wel eens hebben getwijfeld of die vermaledijde weg op een onbewaakt ogenblik toch nog een keer, als een duveltje uit een doosje, tevoorschijn zou komen, zo langzamerhand is het klip en klaar dat het succes van onze acties definitief is: die weg komt er niet! Behalve aan het plan voor verbreding van de bestaande wegen werkt Rijkswaterstaat op dit moment ook serieus aan invoering van rekeningrijden, een punt waar wij tijdens onze acties steeds voor hebben gepleit. Binnenkort komt het kabinet nog met aanvullende plannen voor beter openbaar vervoer in de regio, het andere punt waarvoor we altijd aandacht hebben gevraagd. Een beetje laat, weliswaar, en we moeten nog afwachten wat het wordt, maar de ambities zijn in elk geval groot. Wat bovendien de moeite waard is in het kabinetsbesluit van oktober, is dat er volop aandacht en geld komt voor het verhogen van de landschappelijke kwaliteit en de leefbaarheid in het gebied tussen het Gooi en Amsterdam, incl. het Geingebied. Zo komt er de komende jaren 83 miljoen euro naar onze streken voor verbetering van o.a. wandel- en fietsmogelijkheden en stimulering van de zorg voor natuur, landschap en streekproducten op landbouwbedrijven. Het kan verkeren.

Tjebbe de Boer

Moment aan het Gein

Geleund tegen de stam en m'n hoofd in een holte, zit ik aan het water onder de paardenkastanje..

*Ik zet alle zintuigen open: ik lijk het suizen van de sapstroom te voelen in mijn hoofd,
ik hoor het plonsen en knallen van vallende kastanjes en vogelgeluiden van "trekkers" en (nog?)
"blijvers" in de lucht en in het riet,
ik ruik de frisheid van nevels en herfstblad en
bewonder het zachte licht van de zon die zich verschuilend achter mistwolken, spiegelt in het water..*

*En weer schiet plots de ijsvogel, fel gekleurd, laag over het water,
vliegt van treurwilg naar treurwilg welke met hun laaghangende takken uitstekende uitkijkposten
vormen voor de kleine visser..*

Anneke de Groot

Rondjes in het Groene Hart

Dit is de naam van een aardig boekje (225 pagina's) vol met (26) rondjes, trips 'uitgezet' door meer of minder bekende personen die in het Groene Hart leven, wonen of werken. Het eerste rondje is samengesteld door Peter Post, de oud wielrenner en -coach, die in het Groene Hart begon op de fiets om voor zijn vader die slager was bestellingen rond te brengen. Hij werd er behendig mee en belandde aldus in de echte wielertop toen hij een aantal overwinningen boekte in de zes-daagse van Amsterdam en Antwerpen. Het boekje eindigt met rondje 26, het rondje van Pim. Welke Pim, dat moet u zelf maar achterhalen. Waar het boekje verkrijgbaar is blijft mij onduidelijk. Daarom hier de naam van de samensteller:

Fred van Slogteren. ISBN : 978-90-5472-027-0.

AK

(on)Gein

waar het Gein begint of eindigt
(ja, hoe zit dat eigenlijk)
is het niet meer dan een sloot
waar je bij een theekoepel
met enige oefening
overheen kunt springen

maar dat is dan ook het enige
dat aan te merken is op deze fraaie
boerenrivier deze kleine Vecht
die zich lenig en beheerst
door het landschap beweegt

of je moet je storen aan de vele
kleine maar venijnige aanslagen
van even zovele gewetenloze lieden
op de schilderachtige schoonheid
van deze veenstroom die hun sporen
onmiskkenbaar hebben nagelaten

Hans Krüse

Het bestuur van Spaar het Gein

Voorzitter:

Tjebbe de Boer 28 45 31 • deboermetz@chello.nl

Secretaris:

Anneke de Groot 28 48 07 •
f2ha.a.de.groot66@hetnet.nl

Penningmeester

Arnold van de Klundert 28 57 36
arnold@antenna.nl

Leden:

Femke Hak 28 13 48 • femke.hak@ziezo.biz
Rien Leemans 28 50 99 • rienleemans@chello.nl
Tom Snoek 28 34 01 •
snoek.mariashoeve@rumaweb.nl
Christiaan v.d. Anker •
Christian_van_den_anker@hotmail.com

De Nieuwsbrief van de vereniging Spaar het Gein verschijnt tweemaal per jaar en wordt gratis aan de leden toegezonden. Lezers zijn van harte uitgenodigd om kopy in te zenden. Wij denken aan stukjes over onderwerpen die te maken hebben met de geschiedenis, de actuele situatie of de toekomst van het Gein. Voor het samenstellen en bijhouden van een archief willen wij graag beschikken over allerlei materiaal, geschreven teksten, dia's of foto's.

Redactie:

Arnold van de Klundert
Kerkstraat 32-B • 1391 HC Abcoude
Tel: 0294-28 57 36 • arnold@antenna.nl
Gay Jannette Walen
Stationsstraat 22 • 1391 GP Abcoude
Tel. 0294-28 48 50 . g.jannettewalen@hetnet.nl

Fotografie:

Rien Leemans/Henriet Metz/Pier 19

Vormgeving:

Pier 19 Grafisch Ontwerpers Utrecht,
Theo Snoek

Ja, ik geef mij op als lid van de Vereniging Spaar het Gein. U kunt zich ook via www.spaarhetgein.nl opgeven

naam:

straat:

postcode:

woonplaats:

Ik betaal € 8,- (meer mag ook) na ontvangst van een acceptgirokaart.

Opsturen naar:

Arnold van de Klundert,
Kerkstraat 32 b, 1391 HC Abcoude